

TEVİLÂT

Cilt / Volume: 1

Sayı / Issue: 2

Kış / Winter 2020

Selçuk Üniversitesi

İslami İlimler Fakültesi Dergisi

TEVİLAT

Selçuk Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi Dergisi

Tevilat Journal of Islamic Sciences

ISSN: 2687-4849 e-ISSN: 2757-654X

Yıl: 2020 (Kış)

Year: 2020 (Winter)

Cilt: 1 Sayı: 2

Volume: 1 Issue: 2

Sahibi

*Selçuk Üniversitesi İslami İlimler
Fakültesi Adına*

Dekan, Prof. Dr. Ramazan ALTINTAŞ

Owner

*On behalf of the Selçuk University Faculty
Islamic Knowledge*

Dean, Prof. Dr. Ramazan ALTINTAŞ

Editörler

Dr. M. Raşit AKPINAR

Doç. Dr. Ömer Ali YILDIRIM

Editors in Chief

Dr. M. Raşit AKPINAR

Assoc. Prof. Ömer Ali YILDIRIM

Editör Yardımcıları

Dr. Mustafa Yüceer

Yusuf Büyükyılmaz

Burhan Başarslan

Editor Assistants

Dr. Mustafa Yüceer

Yusuf Büyükyılmaz

Burhan Başarslan

Dil Editörleri

Doç. Dr. Mustafa ÖZGEN (İngilizce)

Dr. Hüseyin Gökalp (İngilizce)

Dr. Yusuf Sami Samancı (Arapça)

Muhammed Ali Söylemez (Arapça)

Language Editors

Assoc. Prof. Mustafa ÖZGEN (English)

Dr. Hüseyin Gökalp (English)

Dr. Yusuf Sami Samancı (Arabic)

Muhammed Ali Söylemez (Arabic)

Alan Editörleri

Dr. Cemal Kalkan (Fıkıh)

Dr. Esat Sabırlı (Tefsir)

Dr. Fatih Özkan (Din Eğitimi)

Dr. Mustafa Yüceer (Hadis)

Abdullah Karaca (Tefsir)

Abdullah Yıldız (Kelam)

Ayşe Kutlu (Arap Dili ve Belagati)

Burhan Başarslan (Din Bilimleri)

Furkan Çakır (Hadis)

Mehmet Emin Demir (İslam Tarihi)

Mehmet Yıldırım (Tefsir)

Muhammed Ali Söylemez (Arap Dili)

Sami Bayrakçı (Tasavvuf)

Süleyman Şahin (Fıkıh)

Fields Editors

Dr. Cemal Kalkan (Islamic Law)

Dr. Esat Sabırlı (Tafsir)

Dr. Fatih Özkan (Religious Education)

Dr. Mustafa Yüceer (Hadith)

Abdullah Karaca (Tafsir)

Abdullah Yıldız (Kalam)

Ayşe Kutlu (Arabic Language)

Burhan Başarslan (Religious Sciences)

Furkan Çakır (Hadith)

Mehmet Emin Demir (Islamic History)

Mehmet Yıldırım (Tafsir)

M. Ali Söylemez (Arabic Language)

Sami Bayrakçı (Sufism)

Süleyman Şahin (Islamic Law)

Redaksiyon

Ayşe Kutlu

Muhammed Ali Söylemez

Mehmet Emin Demir

Redaction

Ayşe Kutlu

Muhammed Ali Söylemez

Mehmet Emin Demir

Yayın Kurulu

Prof. Dr. Hüseyin Aydın
Prof. Dr. Hüseyin Yılmaz
Prof. Dr. Mithat Eser
Prof. Dr. Ramazan Altıntaş
Prof. Dr. Seyit Avcı
Prof. Dr. Harun Reşit Demirel
Prof. Dr. İbrahim Işıtan
Prof. Dr. Recep Tuzcu
Doç. Dr. Hasan Uçar
Doç. Dr. İsmail Yalçın
Doç. Dr. D. Manhal Mohammed
Doç. Dr. Mehmet Kaya
Doç. Dr. Muhammed Ersöz
Doç. Dr. Musa Erkaya
Doç. Dr. Mustafa Özgen
Doç. Dr. Osman Zahid Çifçi
Doç. Dr. Ömer Ali Yıldırım
Doç. Dr. Yusuf Acar
Dr. Öğr. Üyesi Fatiha Bozbaş
Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin Gökalgp
Dr. Öğr. Üyesi İlyas Kaplan
Dr. Öğr. Üyesi M. Raşit Akpınar
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Karabacak
Dr. Öğr. Üyesi Olcay Kocatürk
Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk Akpınar
Dr. Öğr. Üyesi Süleyman Narol
Dr. Öğr. Üyesi Yusuf Sami Samancı
Öğr. Gör. Hasan Sevim
Öğr. Gör. K. Kahraman Bulgurcu
Arş. Gör. Dr. Mustafa Yüceer
Arş. Gör. Burhan Başarslan

Editorial Board

Prof. Dr. Hüseyin Aydın
Prof. Dr. Hüseyin Yılmaz
Prof. Dr. Mithat Eser
Prof. Dr. Ramazan Altıntaş
Prof. Dr. Seyit Avcı
Prof. Dr. Harun Reşit Demirel
Prof. Dr. İbrahim Işıtan
Prof. Dr. Recep Tuzcu
Assoc. Prof. Hasan Uçar
Assoc. Prof. İsmail Yalçın
Assoc. Prof. D. Manhal Mohammed
Assoc. Prof. Mehmet Kaya
Assoc. Prof. Muhammed Ersöz
Assoc. Prof. Musa Erkaya
Assoc. Prof. Mustafa Özgen
Assoc. Prof. Osman Zahid Çifçi
Assoc. Prof. Ömer Ali Yıldırım
Assoc. Prof. Yusuf Acar
Asst. Prof. Fatiha Bozbaş
Asst. Prof. Hüseyin Gökalgp
Asst. Prof. İlyas Kaplan
Asst. Prof. M. Raşit Akpınar
Asst. Prof. Mustafa Karabacak
Asst. Prof. Olcay Kocatürk
Asst. Prof. Ömer Faruk Akpınar
Asst. Prof. Süleyman Narol
Asst. Prof. Yusuf Sami Samancı
Lecturer Hasan Sevim
Lecturer Kahraman Bulgurcu
Lecturer K. Abdulrahman KHADİDA
Res. Assist. Dr. Mustafa Yüceer
Res. Assist. Burhan Başarslan

Danışma Kurulu / Advisory Board

Prof. Dr. Abdullah Kahraman (Marmara Ü.), Prof. Dr. Ahmet Yaman (N. Erbakan Ü.)
Prof. Dr. Ali KÖSE (Marmara Ü.), Prof. Dr. Ali Temizel (Selçuk Ü.)
Prof. Dr. Alparslan AÇIKGENÇ (Yıldız Teknik Ü.), Prof. Dr. Asım YAPICI (Ankara SBÜ.)
Prof. Dr. Cemalettin ERDEMÇİ (Siirt Ü.), Prof. Dr. Erdal BAYKAN (Mersin Ü.)
Prof. Dr. Fatih ERKOÇOĞLU (Yıldırım Beyazıt Ü.), Prof. Dr. Gürbüz DENİZ (Ankara Ü.)
Prof. Dr. H. Mehmet Günay (Sakarya Ü.), Prof. Dr. Hakan OLGUN (İstanbul Ü.)
Prof. Dr. Halil Aldemir (Kilis 7 Aralık Ü.), Prof. Dr. Halit ÇALIŞ (Necmettin Erbakan Ü.)
Prof. Dr. Hasan AKKANAT (Gazi Ü.), Prof. Dr. H. Hüseyin BİRCAN (N. Erbakan Ü.), Prof. Dr. İlhan KUTLUER (Marmara Ü.), Prof. Dr. Kadir ÖZKÖSE (Cumhuriyet Ü.), Prof. Dr. M. Zeki Aydın (Selçuk Ü.), Prof. Dr. Metin ÖZDEMİR (Ankara SBÜ.), Prof. Dr. Metin YİĞİT (Dicle Ü.), Prof. Dr. Mustafa KARACOŞKUN (Kilis 7 Aralık Ü.), Prof. Dr. Necmettin GÖKKIR (İstanbul Ü.), Prof. Dr. Ömer Faruk OCAK (Trakya Ü.), Prof. Dr. Ömer Mahir ALPER (İstanbul Ü.), Prof. Dr. Ömer TÜRKER (Marmara Ü.), Prof. Dr. Recep Tuzcu (Selçuk Ü.), Prof. Dr. Seyit Avcı (Selçuk Ü.), Prof. Dr. Sıddık Korkmaz (Necmettin Erbakan Ü.), Prof. Dr. Şehmus Demir (Gaziantep Ü.), Prof. Dr. Şinasi GÜNDÜZ (İstanbul Ü.), Prof. Dr. Tahir ULUÇ (N. Erbakan Ü.), Prof. Dr. Vahdettin IŞIK (Fatih Sultan Mehmet Ü.), Prof. Dr. Zekeriya Güler (İstanbul 29 Mayıs Ü.), Doç. Dr. M. Tayyib Kılıç (Dicle Ü.), Doç. Dr. Murat DEMİRKOL (Yıldırım Beyazıt Ü.), Doç. Dr. Necmeddin Güney (N. Erbakan Ü.), Doç. Dr. Necmettin Kızılkaya (İstanbul Ü.)

YÖNETİM YERİ İLETİŞİM BİLGİLERİ / HEAD OFFICE CONTACT DETAILS

Selçuk Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi,
Alaaddin Keykubat Kampüsü,
Selçuklu / Konya / Türkiye
Tel: 0 (332) 241 00 41

tevilat.com
dergipark.org.tr/tr/pub/tevilat

tevilatdergi@gmail.com

Yayın Tarihi / Published in
31 Aralık 2020

TEVİLAT dergisi uluslararası hakemli bir akademik dergidir. Dergi altı ayda bir yayınlanır. Bu dergide yayınlanan yazıların fikri sorumluluğu yazara/yazarlara aittir. Bu fikirlerin dergide yer alması bunları yayın kurulunun da benimsediği anlamına gelmez. Yayın kurulu gönderilen yazıların özünü saklı tutmak kaydıyla gerekli düzenlemeleri yapma hakkına sahiptir. Dergide yer alan yazıların alıntılanması durumundan akademik etik kuralları çerçevesinde hareket edilmesi ve dipnot gösterilmesi zorunludur.

TEVİLAT is an international academic and refereed journal. It's published every six months. All opinion's responsibilities of the articles that published in the journal is belongs to the author/authors and, it does not mean that they are agreed by the editorial board. The editorial board has the right to make the necessary arrangements in the spelling and sentences of the articles without breaking the mean ideas of the article. It is obligatory to behave within the framework of academic ethical rules and show footnotes in the case of the citing the articles in the journal.

YAYIN VE YAZIM POLİTİKASI

- *Tevilat*, Selçuk Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi yılda iki sayı olarak yayınlanan uluslararası, bilimsel, akademik, hakemli ve tematik bir dergidir. Her sayısında İslam dünyasının tarihi ve güncel problemlerinden birini bilimsel bir bakış açısıyla ele alan ve bu konuda çözüm önerileri sunan ulusal ve uluslararası düzeyde bilimsel niteliklere sahip çalışmalarını yayınlamayı amaçlamaktadır.
- *Tevilat*, dosya konusuna uygun olarak dini araştırmalar ve İslami ilimlerin her alanında yapılmış bilimsel makalelere yer verir. Ayrıca bu alanlarla ilişkili olan eğitim, tarih, felsefe ve edebiyat alanlarındaki akademik makaleleri de yayınlar.
- *Tevilat'a* gönderilecek yazılar, Microsoft Word programında yazılarak (çeviriler orijinal metinleri ile birlikte, resim, şema ve tablolar dâhil) editöre gönderilmelidir.
- Yazının herhangi bir yerinde yazar adı, unvanı, görev yaptığı kurum ve kendisine ulaşılabilecek telefon ve e-posta adresi gibi bilgilere yer verilmemelidir. Bu bilgiler, yazılar hakem sürecinden geçtikten sonra, yazıya editör tarafından eklenecektir. Dolayısıyla yazılar sisteme girilirken, gözden geçirilip, yazara ait herhangi bir bilginin yer almadığından emin olunmalıdır. Bu husus, kör hakemlik için zorunludur.
- Yazılar resim, şekil, harita vb. ekleri de dâhil olmak üzere 9.000 sözcüğü aşmamalıdır.
- Gövde metinleri (kaynakça, resim, şekil, harita, vb. ekler dâhil) en fazla yirmi beş (25) sayfa, Microsoft Office Word programında 'Cambria' fontu ile metin içinde 10 punto büyüklüğünde; tek satır aralıklı, iki yana yaslı yazılmalıdır.
- Sayfa kenar boşlukları; üst 2,5, sağ 2, sol 2,5 ve alt 2 cm olarak ayarlanmalıdır. Kâğıt boyutu; Genişlik 16,5, Yükseklik 24 cm olmalıdır.
- Paragraf boşlukları, Sonra 0 nk, Önce 0 nk olmalıdır. Satır başları 0,75 cm olarak ayarlanmalıdır. Dipnotlar, 8 punto 'Cambria', tek satır aralıklı, iki yana yaslı olmalıdır.
- Çeviri, sadeleştirme ve transkripsiyon yazılarına orijinal metinlerin fotokopileri veya PDF formatı eklenmelidir. Ayrıca kitap tanıtım ve değerlendirmelerine kitap kapak görseli resim formatında eklenmelidir.
- Metin içinde vefat tarihi verilecekse (ö. 425/1033) şeklinde olmalıdır.
- Arapça metinler için 'Traditional Arabic veya Traditional Naskh fontu kullanılmalıdır. Makale başlıkları Türkçe ve İngilizce olarak yazılmalıdır.
- Makaleler 150-200 kelimelik Türkçe özü ve bu özün (abstract) İngilizce çevirisi, yabancı dildeki makalelerin ise Türkçe ve İngilizce özleri verilmelidir. Beş-sekiz (5-8) kelimelik anahtar kelimeler (Keywords), İngilizce ve Türkçe olarak verilmelidir.
- İmlâ ve noktalama açısından Türk Dil Kurumu'nun İmlâ Kılavuzu esas alınmalıdır. Editör, yazıların imlâsı ile ilgili değişiklikler yapma hakkına sahiptir.
- Şahıs ve eser isimleri ile terimleşmiş kavramlar, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi'nde yer alan madde başlığı ve imlâ kuralları esas alınarak yazılmalıdır.
- Makalenin sonunda "kaynakça" verilmelidir.
- *Tevilat*, dipnot ve kaynakça gösteriminde İSNAD Atıf Sistemi'ni esas almaktadır. Detaylar İsnad atıf sisteminin web sayfasında yer almaktadır. (bk. <http://isnadsistemi.org>)

ETİK İLKELER

Aşağıda yer alan etik görev ve sorumluluklar, açık erişim olarak Committee on Publication Ethics (COPE) tarafından yayınlanan rehberler ve politikalar dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Yazarlar için; Gönderilen makalenin akademik alanlara katkı sunacak nitelikte olması yazarın sorumluluğundadır. Çalışmaların özgün olması ve araştırmaya dayalı olması gerekmektedir. Her ne kadar intihal taraması dergi tarafından yapılacaksa da akademik onursuzluk olan intihalin sonuçları tamamen yazara yönelecektir. Makalede ismi yazılacak olan diğer yazarların araştırmaya katkı sağladığından emin olunmalıdır. Akademik katkısı olmayan kişilerin ilave yazar olarak gösterilmesi veya katkı sırası gözetilmeksizin, unvan, yaş ve cinsiyet gibi bilim dışı ölçütlerle yazar sıralaması yapılması bilim etiğine aykırıdır. Dergiye makale gönderen yazarların derginin yayım ve yazım ilkelerini okuduğu ve kabul ettiği varsayılır ve yazarlar bu ilkelere kendinden beklenenleri taahhüt etmiş sayılmaktadır. Atıflar ve kaynakça gösterimi eksiksiz olmalıdır. Yazarlar, Yükseköğretim Kurulu'nca da belirtilen Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi'ni dikkate almalıdır.

Hakemler için; Hakemler dergide yayımlanacak makalenin akademik kalitesinin en temel tespit edicisi olduklarının bilinciyle davranmalı ve akademik kaliteyi artırma sorumluluğuyla değerlendirme yapmalıdır. Hakemler, yalnızca uygun bir değerlendirmeyi yapmak için gereken uzmanlığa sahip oldukları, kör hakemlik gizliliğine riayet edebilecekleri ve makaleye dair detayları her şekilde gizli tutabilecekleri makalelerin hakemliğini kabul etmelidirler. Makale inceleme süreci sonrasında da incelenen makaleye dair herhangi bir bilgi hiçbir şekilde başkalarıyla paylaşılmamalıdır. Hakemler, yalnızca makalelerin içeriğinin doğruluğunu ve akademik ölçütlere uygunluğunu değerlendirmelidir. Makalede ortaya konan düşüncelerin hakemin düşüncelerinden farklı olması değerlendirmeyi etkilememelidir. Hakem raporları objektif ve ölçülü olmalıdır. Hakaret içeren, küçümseyici ve itham edici ifadelerden kesinlikle kaçınılmalıdır. Hakemler, değerlendirme raporlarında yüzeysel ve muğlak ifadelerden kaçınmalıdır. Sonucu olumsuz olan değerlendirmelerde sonucun dayandığı eksik ve kusurlu hususlar somut bir şekilde gösterilmelidir. Hakemler, kendilerine tanınan süre içerisinde makaleleri değerlendirmelidir. Şayet değerlendirme yapmayacaklarsa, makul bir süre içerisinde dergiye bildirmelidirler.

Editörler için; Editörler, dergi politikasında belirtilen ilgili alanlara katkı sağlayacak makaleleri değerlendirme sürecine kabul etmelidir. Editörler, kabul veya reddedilen makaleler ile herhangi bir çıkar çatışması/ilişkisi içinde olmamalıdır. Editörler bir makaleyi kabul etmek ya da reddetmek için tüm sorumluluğa ve yetkiye sahiptir. Hakemlerin ve yazarların isimlerinin karşılıklı olarak gizli tutulması editörlerin sorumluluğudur. Yayınlanmak üzere gönderilen makalelerin intihal taraması ve böylece akademik onursuzluğun önüne geçilmesi için editörler gerekli çabayı göstermelidir.

Dergiye gönderilen makalelerin ön inceleme, hakemlik, düzenleme ve yayınlama süreçlerinin vaktinde ve sağlıklı bir şekilde tamamlanması editörlerin görevidir. Editörler dergiye makale kabul ederken akademik kaygı ve ölçütleri öncelermelidir.

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

- 281 **Yayın ve Yazım Politikası / Publishing and Writing Policy**
- 286 **Editörden / Editorial**
- Araştırma Makaleleri / Research Articles**
- 289-309 **The Change Caused by the Transition of Ash'ari to Ahl-i Sunnah in the Religious Paradigm**
Eş'arî'nin Ehl-i Sünnete Geçişinin Dinî Paradigmada Yarattığı Değişim
Prof. Dr. Hüseyin Aydın
- 311-334 **Musa Carullah Bigi ve Mustafa Sabri Efendi'nin Cehennem Azabının Ebediliği Meselesine Yaklaşımları Üzerine Bir Değerlendirme**
An Evaluation on Approaches of Musa Carullah Bigi and Mustafa Sabri Efendi to the Eternity of Hell-Punishment
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Demir
- 335-348 **73 Fırka Hadisi "Allah'ın Geniş Rahmetini Daraltır" mı? Gazzâlî'nin Faysalu't-tefrika'daki 73 Fırka Hadisine Yaklaşımı Üzerine Bir Analiz**
An Analysis on al-Ghazali's Approach to 73 Sects Hadith in Faysalu'tefrika
Doç. Dr. Kadir Gömbeyaz, Sadiye Seymen
- 349-368 **Değişen Birey Anlayışı Karşısında Müslüman Birey**
Muslim Individual in the Context of Changing Individual Understanding
Öğr. Gör. Hasan Sevim

- 369-382 **Eş'arî Geleneğinde İmâmet Anlayışı (İbn Arafе Örneği)**
Understanding Of Imamate in Ash'ari Kalam Tradition (The Example Of İbn Arafâ)
Doç. Dr. Murat Akın
- 383-407 **Seyyid Kutub'un Tefsire Psikolojik Yaklaşımı: Bakara Sûresi Örneği**
Seyyid Kutub's Psychological Approach to Tafsir: -Example of The Sura of Bakara-
Yasemin Düven
- 409-430 **“Münkerin El, Dil ve Kalp ile Düzeltilmesi” Rivayetinin Tahlili ve Yorumlanması**
The Examination and Evaluation of The Narration “Rectifying al-Munkar by Hand, Tounge and Heart” in Regard to Its Authenticity
Dr. Fidan Orhan
- Çeviri Makaleler / Translated Articles**
- 431-460 **Religious and Cultural Change in Three Generations**
Üç Nesilde Dinî ve Kültürel Değişim-
Doç. Dr. Mustafa Bakırcı
- 461-477 **Islamic Law and Change: Constants and Variables**
İslâm Hukuku ve Değişim: Sabiteler ve Değişkenler
Prof. Dr. Mehmet Erdođan
- 479-506 **Islam, Muslims, and Social Change**
İslam, Müslümanlar ve Toplumsal Değişim
Prof. Dr. Ejder Okumuş
- 507-523 **Evaluation of the Relationship Between Islam and Social Change**
İslâm-Sosyal Değişim İlişkisinin Değerlendirilmesi
Prof. Dr. Talip Özdes

- 525-538 **On the Nature of 'İlahiyat' as a Higher Religious Education Institution in the course of Transition to Modernity**
Modernliğe Geçiş Sürecinde Bir Yüksek Din Öğretim Kurumu Olarak İlahiyatın Neliğine Dair
Prof. Dr. Mehmet Paçacı
- 539-560 **The Fitrah Line in Change and Innovation**
Değişim ve Yenileşmede Fıtrat Çizgisi
Doç. Dr. İsmail Yalçın
- 561-579 **Updating the Religious Decree: Its Scope, Possibility and Reasons**
Dinî Hükmün Güncellenmesi: Alanı, İmkânı ve Gerekçeleri
Prof. Dr. Ahmet Yaman
- Kitap Tanıtımları / Book Reviews**
- 581-584 **Soner Duman, Günümüz Fıkıh Problemleri**
Dr. Öğr. Üyesi Fatiha Bozbaş
- 585-588 **Yılmaz Arı, Değişim Sürecinde Alevilikte Dini Otorite - Adıyaman Dedeleri Örneği**
Arş. Gör. Dr. Fatih Özkan

Editörden / Editorial

Herkese sıhhat ve afiyet diliyor ve her dem değişmeyen bâkî bir selamla selamlıyoruz.

Dergimizin bu sayısında, ilk sayıda başladığımız ve devam edeceğimizi haber verdiğimiz değişim ve sabiteler arasındaki gerilimi yakalamaya çalışan Din ve Değişim temasıyla karşınızdayız. Bu sayımızda, söz konusu gerilimin bir taraftan hem İslam kelâm tarihi içindeki iz düşümünü hem bazı dini akidelere yansıyan boyutunu hem de incelenen sorunun Müslüman toplumdaki etkisini ele alan makaleler yer alırken diğer taraftan da dini söylemin farklı fikir ve yorumlara açıklığını, günümüz birey anlayışı açısından Müslüman birey kimliğini ve toplumsal değişimin tefsir ve hadis ilimleri üzerindeki etkisine örneklem olması bakımından kaleme alınan makaleler yer aldı.

Bu sayıda özgün araştırma makalesi kısmında dergi politikası olarak alfabetik biçimde sıraladığımız çalışmalar arasında ilk sırayı Selçuk Üniversitesi'nden Hüseyin Aydın'ın "The Change Caused by the Transition of Ash'arî to Ahl-i Sunnah in the Religious Paradigm" başlıklı çalışması yer aldı. Aydın, bu çalışmada değişim konusunun İslam mezheplerine yansımalarına bir örnek olarak Eş'arî mezhebinin kurucusu olan Ebü'l-Hasan el-Eş'arî'nin Mutezîle mezhebinden ayrılarak daha sora kendi adıyla anılacak olan mezhebin görüşlerinin temellerini atmasını genel anlamda dini anlayışta yeni bir yol olarak değerlendirmektedir. Araştırma makalelerinin ikinci sırasında Mustafa Demir'in "Musa Carullah Bigi ve Mustafa Sabri Efendi'nin Cehennem Azabının Ebediliği Meselesine Yaklaşımları Üzerine Bir Değerlendirme" adlı makalesi yer almaktadır. Çalışmasında Demir, İslam

düşüncenin de eski tartışmalarından olan cehennem azabının ebediliği sorununu modern dönemde görüşleri iki karşıt alanda yer alan Musa Bigiyev ve Mustafa Sabri Efendi arasında eserler üzerinden yapılmış olan bir tartışma bağlamından ele almaktadır. Üçüncü sıradaki çalışmada ortak yazarlı bir makale bulunmaktadır. Kadir Gömbeyaz ve Sadiye Seymen'in imzalarını taşıyan "73 Fırka Hadisi 'Allah'ın Geniş Rahmetini Daraltır' mı? Gazzâlî'nin *Faysalu't-tefrika*'daki 73 Fırka Hadisine Yaklaşımı Üzerine Bir Analiz" başlıklı çalışmada İslam mezhepleri tarihinde yaygın bir bilinirlik ve kullanıma sahip olan ümmetin yetmiş üç ayrı fırkaya bölüneceğine dair hadisi Gazzâlî'nin farklı yorumlara hayat hakkı tanıyan bir yaklaşımla yeni bir açılım getirme çabası üzerinde durulmaktadır. Dördüncü sırada Hasan Sevim tarafından kaleme alınan "Değişen Birey Anlayışı Karşısında Müslüman Birey" isimli makale yer almaktadır. Çalışmada modern dönemde bireye biçilen rol ve İslam dininde bireye verilen konum iki farklı birey modeli arasındaki gerilim üzerinden ele alınmakta ve İslam tarihinde bireyin toplum karşısında ikinci plana atılması da meseleye eklenerek incelenen soruna bir model sunulmaya gayret edilmektedir. Beşinci sırada Murat Akın tarafından yazılan "Eş'arî Geleneğinde İmâmet Anlayışı (İbn Arafе Örneği)" başlıklı makale yer almaktadır. Çalışmada İslam kelim literatüründe vaz geçilmez bir mesele olarak ele alınan İmâmet/Devlet Başkanı sorunu İbn Arafе'nin görüşleri üzerinden ortaya konulmaktadır. Altıncı sırada Yasemin Düven'in "Seyyid Kutub'un Tefsire Psikolojik Yaklaşımı: Bakara Sûresi Örneği" isimli makalesi bulunmaktadır. Çalışmada Düven, modern dönemdeki değişimin izini tefsir alanında Seyyid Kutub'un *Fîzilâli'l-Kur'ân* adlı eseri üzerinden tespit etmeye çalışmaktadır. Araştırma makalelerinin yedinci sırasında ise Fidan Orhan'ın "Münkerin El, Dil ve Kalp ile Düzeltmesi" Rivayetinin Tahlili ve Yorumlanması" adlı çalışması yer almakta olup, yazar çalışmada söz konusu çalışma başlığına ilham olan hadisin metin değerlendirmesi ve hadisin manasının anlaşılıp yorumlanması üzerinde durmaktadır.

Bu sayımızda, bir önceki sayımızda yer alan makalelerin İngilizce çevirileri ve kitap tanıtımlarına da yer verdik. Kitap tanıtımlarında Soner Duman'a ait olan *Günümüz Fıkıh Problemleri* adlı çalışmanın tanıtım ve değerlendirmesi Fatıha Bozbaş'ın kaleminden vücut bulurken, Yılmaz Arı'ya ait olan *Değişim Sürecinde Alevilikte Dini Otorite - Adıyaman Dedeleri Örneği* adlı kitabın tanıtım ve değerlendirilmesi de Fatih Özkan tarafından yapıldı.

Bir sonraki sayıda görüşmek dileğiyle sağlık ve afiyet dileriz.

Editörler

